

OKRESNÝ
ÚRAD
PREŠOV

odbor starostlivosti o životné prostredie

oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek
životného prostredia

Námestie mieru 3, 080 01 Prešov

Č.j. OU-PO-OSZP3-2026/012582- 011

Prešov 16. 01. 2026

ZÁVAZNÉ STANOVISKO VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia ako príslušný orgán štátnej správy podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako príslušný orgán na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 56 zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozhodol podľa § 29 ods. 11 zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, po vykonaní zisťovacieho konania pre zámer „ Ložisko Andezitu Okružná - Borovník“, navrhovateľa EUROVIA - Kameňolomy, s. r .o., so sídlom Osloboditeľov 66, 040 17 Košice- Barca, IČO:36 574 988, takto:

Navrhovaná činnosť, „Ložisko andezitu Okružná - Borovník“, uvedená v predloženom zámere,

s a b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Umiestnenie navrhovanej činnosti :

Kraj: Prešovský

Okres: Prešov

Mesto/Obec: Okružná

Katastrálne územie: Okružná

Parcely KN-C: 489, 491/2, 491/3, 492, 493/1, 493/3, 494 a 495/2

List vlastníctva: č. 131

Územie navrhované pre navrhovanú činnosť sa nachádza v katastrálnom území Okružná v dobývacom priestore Okružná - Borovník. Lokalita je situovaná juhovýchodne od obce Okružná. Dopravne je sprístupnená obslužnou komunikáciou z obce Lipníky, ktorá sa nachádza severne od lokality lomu vo vzdialenosti cca 3,7 km (samotná dĺžka prístupovej komunikácie je približne 5,5 km). Predpokladané zahájenie vykonávania banskej činnosti: 2025

Predpokladané ukončenie vykonávania banskej činnosti: do vydobytia vyťažiteľných voľných zásob (termín ukončenia banskej činnosti sa detailnejšie nestanovuje)

Povaha a rozsah navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť má charakter banskej činnosti v rozsahu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska nevyhradeného nerastu (stavebného kameňa – andezitu) Okružná – Borovník.

Navrhovaná maximálna ročná ťažba je 450 000t/rok

Celková rozloha dobývacieho priestoru Okružná - Borovník je 9,7217 ha.

Opis technického a technologického riešenia

Opis technického a technologického riešenia je spracovaný na základe „Plánu otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska andezitu Borovník (DP Okružná)“ (Zat'ko, 2024). Dokumentácia je vypracovaná na územie celého schváleného dobývacieho priestoru.

Podľa výkazu o stave a zmenách zásob výhradného ložiska Okružná za rok 2023 je stav zásob k 1.1.2024 nasledovný:

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-2: 685,66 tis. m³

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-3: 528,00 tis. m³

Zásoby voľné spolu: 1 213,00 tis. m³

Vypočítané zásoby ložiska boli v celom objeme kategorizované ako zásoby voľné. Zásoby viazané neboli uvažované.

V zmysle spracovaného POPD (Zat'ko, 2024) je projektovaný ročný úbytok zásob v množstve do 170 000 m³, čiže do cca 450 000 t pri objemovej hmotnosti suroviny 2,64 t/m³.

Pri uvedenej ročnej ťažbe by boli voľné zásoby ložiska vydobyté za obdobie cca 8 rokov. Skutočný ročný úbytok zásob bude však závisieť od odbytových podmienok v priebehu vykonávania banskej činnosti.

Vo vrchných častiach ložiska pri styku s nadložími je surovina značne znečistená skrývkovými hmotami, ktoré sa nachádzajú v telese ložiska. Odhaduje sa, že 10 % suroviny v množstve 121 tis. m³ (319 tis. t) z celkových zásob určených k ťažbe bude znečistených týmito skrývkovými hmotami.

Konečný stav zásob (po ukončení navrhovanej činnosti, resp. po zrealizovaní vypracovaného POPD), ktoré ostanú nevydobyté bude nasledovný:

bilančné zásoby voľné, kat. Z-2: 35 tis. m³

bilančné zásoby viazané, kat. Z-2: nevykazujú sa

bilančné zásoby voľné, kat. Z-3: 20 tis. m³

bilančné zásoby viazané, kat. Z-3: nevykazujú sa

Hlavnými výrobnými procesmi pri povrchovom dobývaní sú rozpojenie a naloženie horninovej masy, doprava a výsyp horniny na ďalšie spracovanie.

Dobývanie horniny na predmetnom ložisku sa bude vykonávať metódou povrchového dobývania stenovaním s použitím ťhacích prác a strojných mechanizmov. Primárne aj sekundárne rozpojovanie horniny na ložisku bude vykonávané:

a) pomocou ťhacích prác

b) mechanicky

Rozpojovanie horniny s použitím ťhacích prác

Pre primárne rozpojovanie, pri ktorom sa bude vykonávať základné rozpojenie horniny s použitím ťhacích prác (dochádza k odtrhnutiu horniny od masívu) sa použijú clonové odstrelý pomocou záhlavných vrtov (jednoradové, viacradové), pätné odstrelý pomocou pätných (uklonených) vrtov, resp. kombinované odstrelý s použitím záhlavných i pätných vrtov súčasne.

Sekundárne rozpojovanie (druhotné, pomocné) pomocou ťhacích prác

Sekundárne rozpojovanie (druhotné, pomocné) sa bude používať pri rozpojení malej časti už rozpojenej horniny (nadmerných kusov, zarovnávanie pracovných plošín, odstraňovanie zátrhov a pod.). Sekundárne rozpojovanie horniny pomocou ťhacích prác sa bude vykonávať najmä náložami vo vývrtoch, v nevyhnutných prípadoch je možné použiť príložné nálože.

Vývrty pre výkon ťhacích prác budú vŕtané na to určeným strojným zariadením - lomovou vrtnou súpravou. Parametre vývrtov určí odborne spôsobilá osoba, ktorá bude tieto ťhacie práce vykonávať (strelmajster alebo technický vedúci odstrelu). Parametre vývrtov musia byť určené tak, aby boli dodržané parametre dobývacích rezov.

Mechanický spôsob rozpojovania hornín

Rozpojovanie hornín mechanickým spôsobom bude vykonávané v horninách, ktoré svojimi mechanickými vlastnosťami budú pre použitie tohto spôsobu rozpojovania hornín vhodné a zároveň

pri ich rozpojovaní bude možné zaistiť a dodržať podmienky bezpečného výkonu týchto prác. Na mechanické rozpojovanie horniny sa použijú strojné mechanizmy (rýpadlá) alebo zariadenia (napr. impaktor, rozrývač) uchytené na hydraulickom nosiči (hydraulické rýpadlo). Mechanický spôsob rozpojovania hornín bude realizovaný rozrušením horniny nachádzajúcej sa v masíve dobývaného dobývacieho rezu s následným postupným znižovaním výškového stupňa tohto dobývacieho rezu (etáže) smerom zhora nadol. Znižovanie výškového stupňa dobývacieho rezu bude vedené po bázu tohto dobývacieho rezu. Rozrušenie a nasledovné rozpojenie hornín, môže byť vykonávané v závislosti od výškového dosahu použitého strojného zariadenia, aj čelným rýpaním dobývacieho rezu.

Odôvodnenie :

Navrhovateľ, EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o., Osloboditeľov 66, 040 17 Košice- Barca, IČO:36 574 988, (ďalej „navrhovateľ“) predložil dňa 28. 01. 2025 Okresnému úradu Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (ďalej len „OÚ Prešov“) podľa § 18 ods. 2 písm. b) a podľa § 29 ods. 1 písm. a) č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o posudzovaní vplyvov na ŽP“) zámer „Ložisko Andezitu Okružná - Borovník“, vypracovaný v súlade s prílohou č. 9, na vykonanie zisťovacieho konania podľa zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP.

OÚ Prešov následne upovedomil listom č. OU-PO-OSZP3-2025/029001-002 zo dňa 13.02.2025 o tom, že dňom doručenia zámeru navrhovanej činnosti začalo zisťovacie konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov zaslalo vyššie uvedeným upovedomením oznámenie o navrhovanej činnosti povoliujúcemu orgánu, dotknutému orgánu, rezortnému orgánu a dotknutej obci, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, s možnosťou o zaujatie stanoviska v zákonom stanovenej lehote. OÚ Prešov zároveň uvedeným listom informovalo o určení termínu ústneho pojednávania a prizvalo naň navrhovateľa.

Súčasne OÚ Prešov podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 13.02.2025 zverejnil oznámenie o navrhovanej činnosti v centrálnom informačnom systéme, na adrese: [Ložisko andezitu Okružná - Borovník | Enviroportál](#)

Dňa 13. 02. 2025 zverejnil informáciu verejnosti podľa § 24 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP na webovom sídle Okresného úradu Prešov

Navrhovaná činnosť svojimi parametrami podľa prílohy č. 8 k zákonu o posudzovaní vplyvov na ŽP je zaradená do kapitoly č. 3 Dobývanie a úprava nerastov, položka č. 5 – Dobývanie a úprava nerastov povrchovým spôsobom okrem položiek 1. až 4. a 6. až 8. tejto kapitoly, časť B.) od 200 000 t/rok do 500 000 t/rok alebo od 10 ha do 25 ha záberu plochy.

Investičným zámerom navrhovateľa je zabezpečiť ťažbu a následné spracovanie stavebného kameňa (andezitu) v ložisku Okružná – Borovník.

Dňa 18.03.2025 sa na OÚ Prešov v súlade § 29 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov uskutočnilo ústne pojednávanie. Navrhovateľ telefonicky po ústnom pojednávaní požiadal OÚ Prešov o konzultácie, ktoré sa uskutočnili dňa 13.11.2025. V rámci konzultácii boli s navrhovateľom prejednané stanoviská doručené k zámeru a v nich uvedené pripomienky, ktoré navrhovateľ akceptoval.

OÚ Prešov doručili podľa § 29 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP v zákonom stanovenom termíne k predmetnému zámeru subjekty (stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení):

1. Regionálny úrad vereného zdravotníctva so sídlom v Prešove (list č. RÚVZPO/OHŽPaZ/853/3093/2025 zo dňa 25.02.2025, doručený dňa 25.02.2025)

- Najväčším zdrojom hluku pre obyvateľov dotknutých obcí bude doprava po prístupovej komunikácii do/z lomu. Nie je známy počet prejazdov priamo cez obec Lipníky, ani tonáž vozidiel, ktorými bude prepravovaný stavebný kameň. Z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov dotknutých obcí (najmä Lipníky) doporučujeme vypracovať hlukovú štúdiu, ktorá preukáže vplyv nárastu hluku z dopravy s návrhom opatrení na elimináciu hluku v dotknutom území (napr. trasa zvozu mimo obytných území).

Vyjadrenie OÚ Prešov: OÚ Prešov akceptuje pripomienku.

2. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove (list č. ORHZ-PO1-2025/000105-029 zo dňa 26.02.2025, doručený dňa 27.02.2025)

- Nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie, nemajú pripomienky.

Vyjadrenie OÚ Prešov: Akceptuje sa.

3. Krajský pamiatkový úrad Prešov (list č. Z-PUSR-014319/2025 zo dňa 27.02.2025, doručený dňa 03.03.2025)

- Krajský pamiatkový úrad Prešov určí podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk v rozhodnutí, resp. v záväznom stanovisku k povoleniu k dobývacej činnosti.

Zámer sa priamo ani nepriamo nedotýka evidovaných národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území ani ich ochranných pásiem.

Vyjadrenie OÚ Prešov: Akceptuje sa. Ide o podmienku pre povoľovacie konanie. OÚ Prešov rozhodol o ďalšom posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

4. Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP, úsek štátnej vodnej správy (list č. OU-PO-OSZP3-2025/038651-002 zo dňa 07.03.2025 doručený dňa 07.03.2025)

- Z hľadiska ochrany vodných pomerov upozorňuje na existenciu ochranného pásma I. a II. Stupňa vodárenského zdroja Šarišská poruba, pramene Borovník č. 1, 3, 4, 5 6. Vodné zdroje boli povolené Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice.

Vyjadrenie OÚ Prešov: Akceptuje sa. Ide o upozornenie na existenciu vodárenských zdrojov v dotknutom území.

4. Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP, úsek ochrany ovzdušia (list č. OU-PO-OSZP3-2025/036213-002 zo dňa 07.03.2025 doručený dňa 07.03.2025)

- Odporúča zabezpečiť kropenie prístupových ciest a manipulačných plôch a obmedziť prachnosť pri výkone typizovaným a certifikovaným technologickým zázemím. Jednotlivé zariadenia majú mať nainštalované rozvody zvlhčovania (skrápania).
- Pre technologické procesy spracovania kameňa platia technické požiadavky a podmienky prevádzkovateľa podľa prílohy č. 7 časť III.bod 9.1.1 vyhlášky č. 248/2023 Z.z.. Emisie TZL zo všetkých zariadení a miest vzniku sa musia podľa technických možností s ohľadom na primeranosť nákladov obmedziť, napr. odsávaním, odprašovaním, zvlhčovaním, hermetizáciou.

Vyjadrenie OÚ Prešov: Akceptuje sa. Ide o návrh opatrení pre povoľovacie konanie. OÚ Prešov rozhodol o ďalšom posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

5. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírod a krajiny (list č. 12162/2025-6.1 21288/2025 zo dňa 15.04.2025, doručený dňa 17.4.2025)

- Požaduje ďalej posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov

Odôvodnenie:

Listom č. OU-PO-OSZP1-2025/034149-002 zo dňa 26.02.2025 doručeným na ministerstvo dňa 07.03.2025 Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie postúpil na ministerstvo zámer navrhovanej činnosti „Ložisko andezitu Okružná - Borovník“, nakoľko zistil, že nie je príslušný na vydanie záväzného stanoviska k predmetnému zámeru z dôvodu možných vplyvov na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000. Listom č. 12162/2025-6.1 (16415/2025) zo dňa 25.03.2025 ministerstvo požiadalo Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica (ďalej len „ŠOP SR“) o vypracovanie odborného stanoviska k predmetnému zámeru navrhovanej činnosti. ŠOP SR vypracovala odborné stanovisko č. ŠOP SR/416-003/2025 zo dňa 04.04.2025, ktoré bolo doručené na ministerstvo dňa 08.04.2025, v ktorom ŠOP SR požadovala navrhovanú činnosť posudzovať.

Ložisko andezitu Okružná - Borovník sa nachádza v Chránenom vtáčom území Slanské vrchy (SKCHVU025), ktoré bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, d'atľa bielochrbtého, d'atľa prostredného, sovy dlhochvostej, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkeho, strakoša červenochrbtého, orla skalného, lelka lesného, škovránka stromového, jariabka hôrneho, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, krutihlava hnedého, muchára sivého, hrdličky poľnej, prhl'aviara čiernohlavého, chriašteľa poľného, žlny sivej a d'atľa čierneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Vo vzdialenosti 1,2 km sa nachádza v blízkosti sa nachádzajú prírodná pamiatka Zárez Stravného potoka a 1,5 km od ložiska sa nachádza prírodná rezervácia Dubová hora. Z prvkov ÚSES sa v blízkosti navrhovanej činnosti nachádzajú nadregionálne biocentrum NRBC-4 Kokošovská dubina, regionálne biocentrum RBC-5 Pavlovce – Tajch a regionálny biokoridor RBK-22 Lysá hora – Pavlovce – Tajch. V južnej okrajovej časti ložiska andezitu ŠOP SR eviduje lesný biotop európskeho významu 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy.

Keďže ložisko andezitu Okružná – Borovník sa nachádza v Chránenom vtáčom území Slanské vrchy (SKCHVU025), môže dôjsť k ovplyvneniu druhov, ktoré sú predmetom ochrany, alebo ich potravných a hniezdnych biotopov, nie je možné vylúčiť pravdepodobnosť významného vplyvu navrhovanej činnosti na dotknuté chránené vtáacie územie, a preto navrhovaná činnosť podlieha primeranému hodnoteniu vplyvov na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. V zámere nie sú identifikované vplyvy navrhovanej činnosti na faunu, flóru a predmety ochrany územia patriaceho do európskej sústavy chránených území Natura 2000. Samotný zámer konštatuje, že „ich rozsah a intenzitu s ohľadom na navrhovanú činnosť bude možné podrobnejšie vyhodnotiť až po vykonaní prieskumov“. Spracovateľ zámeru predpokladá, že navrhovaná činnosť bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie, pričom podkladom pre hodnotenie vplyvov by mala byť realizácia potrebných prieskumov v území vrátane vypracovania primeraného hodnotenia.

Na základe vyššie uvedeného ministerstvo má za to, že v tomto štádiu nie je preukázané, že navrhovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov ich ochrany, a preto ministerstvo požaduje predmetnú navrhovanú činnosť ďalej posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. V správe o hodnotení ministerstvo požaduje:

Vyjadrenie OÚ Prešov: Akceptuje sa. OÚ Prešov rozhodol o ďalšom posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

OÚ Prešov na základe zámeru, stanovísk k nemu doručených a podľa kritérií pre zisťovacie konanie uvedených v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov zistil nasledujúce skutočnosti:

I. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti

Opis technického a technologického riešenia

Opis technického a technologického riešenia je spracovaný na základe „Plánu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska andezitu Borovník (DP Okružná)“ (Zaťko, 2024). Ako sme už v predchádzajúcich častiach zámeru činnosti viackrát uviedli, dokumentácia je vypracovaná na územie celého schváleného dobývacieho priestoru.

Podľa výkazu o stave a zmenách zásob výhradného ložiska Okružná za rok 2023 je stav zásob k 1.1.2024 nasledovný:

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-2: 685,66 tis. m³

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-3: 528,00 tis. m³

Zásoby voľné spolu: 1 213,00 tis. m³ Vypočítané zásoby ložiska boli v celom objeme kategorizované ako zásoby voľné. Zásoby viazané neboli uvažované.

V zmysle spracovaného POPD (Zaťko, 2024) je projektovaný ročný úbytok zásob v množstve do 170 000 m³, čiže do cca 450 000 t pri objemovej hmotnosti suroviny 2,64 t/m³.

Pri uvedenej ročnej ťažbe by boli voľné zásoby ložiska vydobyté za obdobie cca 8 rokov. Skutočný ročný úbytok zásob bude však závisieť od odbytových podmienok v priebehu vykonávania banskej činnosti. Vo vrchných častiach ložiska pri styku s nadložími je surovina značne znečistená skrývkovými hmotami, ktoré sa nachádzajú v telese ložiska. Odhadujeme, že 10 % suroviny v množstve 121 tis. m³ (319 tis. t) z celkových zásob určených k ťažbe bude znečistených týmito skrývkovými hmotami. Konečný stav zásob (po ukončení navrhovanej činnosti, resp. po zrealizovaní vypracovaného POPD), ktoré ostanú nevymontované bude nasledovný:

bilančné zásoby voľné, kat. Z-2: 35 tis. m³

bilančné zásoby viazané, kat. Z-2: nevyskytujú sa

bilančné zásoby voľné, kat. Z-3: 20 tis. m³

bilančné zásoby viazané, kat. Z-3: nevyskytujú sa

Bilančné zásoby voľné, ktorých stav je uvedený v tejto podkapitole, je stav po vymontovaní zásob po závernej stavu ťažobných rezov projektovaných týmto POPD.

Spracovaná koncepcia plánu otvárk, prípravy a dobývania nadväzuje na doterajšie rozpracovanie lomu a na bansko-technické podmienky dobývania ložiska. Je tu uvažované s ťažbou suroviny na novo navrhnutých ťažobných rezoch E-600, E-615, E-630, E-645, E-660, E-675 a E-690 v úrovniach nadmorských výšok podľa označenia ťažobných rezov tak, ako je to vyznačené v priloženej grafickej prílohe.

Andezitové ložisko Borovník bolo v roku 1954 otvorené ako stenový lom vo svahu a vlastné dobývanie ložiska sa vykonávalo na jednej lomovej stene z úrovne 630 m n. m. Ďalšie následné koncepcie plánov OPD riešili otvárk nových pracovných horizontov, čo si vyžiadalo výstavbu prístupovej cesty č. 1 pozdĺž hranice dobývacieho priestoru pri vrcholových bodoch 505 a 506 s jej vyústením na kóte 640 m n. m. a výstavbou ďalšej prístupovej cesty č. 2 zo strany vrcholových bodov dobývacieho priestoru 515 a 516 s jej vyústením na kóte 675 m n. m.

Na úrovniach 600, 615, 630 a 660 m n. m. sú pracovné horizonty otvorené a rozfárané z predchádzajúcich ťažobných činností. Dobývacie rezy na ostatných úrovniach bude potrebné pripraviť a otvoriť.

K rezom E-615 a E-600 vedú prístupové cesty č. 3 a 4.

Prístupové cesty budú mať šírku 6 m a sklon maximálne 13 %.

Banská činnosť bude vykonávaná podľa tohto plánu OPD a súvisiacej prevádzkovej dokumentácie. Dobývacie práce budú vykonávané postupne od najvyšších dobývacích rezov k nižším. Po vytvorení dostatočného pracovného a bezpečnostného priestoru na ťažobnom reze (minimálne 20 x 20 m) bude možné otvoriť a začať práce na nižšom ťažobnom reze.

Dobývací metóda je povrchové dobývanie s vytváraním dobývacích rezov pomocou ťažacích prác a strojných zariadení. Ložisko je doterajšou činnosťou pripravené na dobývanie, ktoré bude vykonávané na už v súčasnosti existujúcich dobývacích rezoch, ako aj na novo vytvorených dobývacích rezoch.

Skrývkové práce, pokiaľ budú potrebné, budú vykonané v dostatočnom predstihu pred dobývacími prácami, a to s predstihom minimálne 20 m. Skrývka o priemernej mocnosti 0,8 m (mocnosť skrývky sa pohybuje od cca 0,5 do 1,5 m) bude deponovaná na dočasnej depónii skrývky v určenej ploche v rámci DP.

Pred vykonaním skrývkových prác bude potrebné odstrániť lesné porasty na miestach, kde sa v súčasnosti vyskytujú. Z dôvodu zabezpečenia racionálneho a bezpečného vydobytia ťažobnej časti dobývacieho priestoru sa plánuje s vyzdobytím zásob z úrovni nadmorských výšok definujúcich jednotlivé dobývacie rezy:

- I. etáž o kóte 690,0m
- II. etáž o kóte 675,0m
- III. etáž o kóte 660,0m
- IV. etáž o kóte 645,0m
- V. etáž o kóte 630,0m
- VI. etáž o kóte 615,0m
- VII. etáž o kóte 600,0m

Záverne steny dobývacích rezov budú mať sklon 70° a šírka závernej plošiny dobývacích rezov bude 10 m. Po vyzdobytí dobývacieho rezu na jeho záverný stav sa bude plošina rezu rekultivovať podľa plánu rekultivácie. Výška ťažobných rezov je určená podľa morfológie svahu a navrhovanej dobývacej metódy. Šírka pracovných plošín ťažobných rezov je určená s prihliadnutím na zabezpečenie stability dobývacích a nakladacích strojov, dopravných zariadení a zaistenie bezpečnosti pracovníkov na pracovnej plošine a nižších pracovných plošinách. Sklon lomových stien ťažobných rezov je určený podľa geologických pomerov ložiska a navrhovanej dobývacej metódy. Pri dobývaní je potrebné ťahacie práce vykonávať a pracovné plošiny zarovnávať tak, aby bol umožnený odtok povrchových zrážkových vôd. Pri vykonávaní ťažobných prác sa musia dodržiavať podmienky stability lomových stien. Pre dosiahnutie stability lomových stien je nevyhnutné používať schválenú dobývaciu metódu. Zároveň je požadujúce dodržiavať technologický postup realizácie ťahacích prác.

Hlavnými výrobnými procesmi pri povrchovom dobývaní sú rozpojenie a naloženie horninovej masy, doprava a výsyp horniny na ďalšie spracovanie. Dobývanie horniny na predmetnom ložisku sa bude vykonávať metódou povrchového dobývania stenovaním s použitím ťahacích prác a strojných mechanizmov. Primárne aj sekundárne rozpojovanie horniny na ložisku bude vykonávané: a) pomocou ťahacích prác b) mechanicky. Rozpojovanie horniny s použitím ťahacích prác. Pre primárne rozpojovanie, pri ktorom sa bude vykonávať základné rozpojenie horniny s použitím ťahacích prác (dochádza k odtrhnutiu horniny od masívu) sa použijú clonové odstrelky pomocou záhlavných vrtov (jednoradové, viacrádové), pätné odstrelky pomocou pätných (uklonených) vrtov, resp. kombinované odstrelky s použitím záhlavných i pätných vrtov súčasne. Sekundárne rozpojovanie (druhotné, pomocné) pomocou ťahacích prác. Sekundárne rozpojovanie (druhotné, pomocné) sa bude používať pri rozpojení malej časti už rozpojenej horniny (nadmerných kusov, zarovnávanie pracovných plošín, odstraňovanie zátrhov a pod.). Sekundárne rozpojovanie horniny pomocou ťahacích prác sa bude vykonávať najmä náložami vo vývrtoch, v nevyhnutných prípadoch je možné použiť príložné nálože. Ťahacie práce sa budú vykonávať podľa platného povolenia ťahacích prác a dokumentácie ťahacích prác (generálny technický projekt ťahacích prác veľkého rozsahu, typový technologický postup ťahacích prác malého rozsahu), ktoré schválil príslušný banský úrad. Vývrty pre výkon ťahacích prác budú vrtané na to určeným strojným zariadením - lomovou vrtnou súpravou. Parametre vývrtov určí odborne spôsobilá osoba, ktorá bude tieto ťahacie práce vykonávať (strelmajster alebo technický vedúci odstrelu). Parametre vývrtov musia byť určené tak, aby boli dodržané parametre dobývacích rezov, ktoré sú naprojektované v tejto dokumentácii. Mechanický spôsob rozpojovania hornín. Rozpojovanie hornín mechanickým spôsobom bude vykonávané v horninách, ktoré svojimi mechanickými vlastnosťami budú pre použitie tohto spôsobu rozpojovania hornín vhodné a zároveň pri ich rozpojení bude možné zaistiť a dodržať podmienky bezpečného výkonu týchto prác. Na mechanické rozpojovanie horniny sa použijú strojné mechanizmy (rýpadlá) alebo zariadenia (napr. impaktor, rozrývač) uchytené na hydraulickom nosiči (hydraulické rýpadlo). Mechanický spôsob rozpojovania hornín bude realizovaný rozrušením horniny nachádzajúcej sa v masíve dobývaného dobývacieho rezu s následným postupným znižovaním výškového stupňa tohto dobývacieho rezu (etáže) smerom zhora nadol. Znižovanie výškového stupňa dobývacieho rezu bude vedené po bázu tohto dobývacieho rezu. Rozrušenie a nasledovné rozpojenie hornín, môže byť vykonávané v závislosti od výškového dosahu použitého strojného zariadenia, aj čelným rýpaním dobývacieho rezu. Takéto rozrušovanie a rozpojovanie hornín mechanickým spôsobom bude vykonávané na to určenými strojnými zariadeniami a bude sa riadiť technologickým alebo pracovným postupom s určením bezpečnostných podmienok výkonu takýchto prác.

Pri sekundárnom rozpojovaní horniny strojnými mechanizmami je možné použiť pracovné mechanizmy s impaktným kladivom. V súčasnosti nie je sú v priestore lomu vybudované stavby sociálneho a technického zázemia zamestnancov. Počas prevádzky výrobného strediska budú do lomu umiestnené mobilné bunky, ktoré budú zamestnancami využívané ako administratívne priestory, kuchynka, šatne, hygienické priestory, toalety a pod. Mechanizácia Výrobné stredisko bude zabezpečené príslušnými typizovanými a certifikovanými dobývacími a nakladacími strojmi, dopravnými zariadeniami a technickými zariadeniami, aby bola plynulo zabezpečená banská činnosť. Typy týchto zariadení budú presne špecifikované v príslušnej prevádzkovej dokumentácii. Prípadná inovácia dobývacích a nakladacích strojov, dopravných a technických zariadení, príp. ich presun v rámci ťažobnej organizácie bude presne špecifikovaná v príslušnej prevádzkovej dokumentácii. Používané typy strojných zariadení a mechanizmov sa môžu počas dobývania obmieňať vplyvom technologického pokroku, záujmov ťažobnej organizácie a pod. Úprava a zušľachtovanie dobývaného nerastu - andezitu sa prevádzkuje s využitím mobilných drviacich a triediacich zariadení umiestnených v lome. Elektrifikácia Lom v súčasnosti nie je elektrifikovaný. Potrebná elektrická energia bude zabezpečovaná diesel – elektrickými agregátmi. V budúcnosti sa nevylučuje napojenie lomu na distribučnú sieť vysokého napätia. Banská doprava Doprava v lome je vykonávaná vlastnou dopravou organizácie alebo dodávateľským spôsobom. Riadi sa dopravným poriadkom, s ktorým sú príslušní zamestnanci preukázateľne oboznámení. Rozvod vody V ťažobnom priestore lomu sa rozvody vody nenachádzajú. Mobilná drviaca a triediaca linka, používaná na úpravu vydobytého kameňa je vybavená z výroby vlastným skrúpacím zariadením. Tým sa eliminuje vznik prašnosti pri prevádzke linky. Pitný režim zamestnancov je zabezpečený dodávkami pitnej vody. Zabezpečenie prevádzky materiálom Rôznyi materiál, ako napr. náhradné diely na mechanizmy, stroje a pod. sú zabezpečované priamym nákupom a sú uskladňované v sklade lomu. II.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite Zámerom navrhovateľa – spoločnosti EUROVIA – Kameňolomy s.r.o. je vydobytie voľných zásob stavebného kameňa (andezitu) v ložisku Okružná – Borovník s cieľom zabezpečiť dostupnosť kvalitatívne vyhovujúcej suroviny pre menších odberateľov i väčšie investičné aktivity v regióne.

2. Súvislosť s inými činnosťami

Ložisko stavebného kameňa Okružná - Borovník predstavuje ložisko otvorené a napriek útlmu ťažby v posledných rokoch ho je možné technicky považovať za funkčné. V dotknutom území je prebiehajúca výstavba severného obchvatu mesta Prešov, II.etapa a plánovaná výstavba úseku R4 Lipníky – Kapušany.

3.Požiadavky na vstupy

Záber pôdy:

Navrhovaná činnosť bude realizovaná na pozemkoch v katastrálnom území obce Okružná, v rámci dobývacieho priestoru Okružná – Borovník.

Rozloha stanoveného dobývacieho priestoru je 97 217 m² . Vlastné dobývanie suroviny bude vykonávané len na pozemkoch, ku ktorým má ťažobná organizácia preukázané právo užívania. Jedná sa o pozemky C-KN parc. číslo C-KN č. 489, 491/2, 491/3, 492, 493/1, 493/3, 494 a 495/2, evidované Katastrálnym odborom okresného úradu v Prešove na liste vlastníctva č. 131 v katastrálnom území Okružná. Využívanie pozemkov vo vlastníctve organizácie, ktoré v súčasnosti nie sú evidované ako ostatné alebo zastavané plochy, bude možné po vyriešení práva na užívanie týchto pozemkov na banskú činnosť, predovšetkým po získaní súhlasu s vyňatím lesných pozemkov z plnenia funkcií lesov. Sú to pozemky C-KN č. 488, 490/1 a 490/2 evidované na vyššie citovanom liste vlastníctva.

Spotreba vody:

S ohľadom na situovanie kameňolomu voči verejným zdrojom a rozvodom vody nie je tento napojený na verejný vodovod. V okolí sa nenachádza vhodný zdroj vody s vyhovujúcou výdatnosťou a kvalitou. Vzhľadom na tieto skutočnosti bude pitná voda pre účely prevádzky ložiska Okružná – Borovník zabezpečovaná vo vhodných spotrebiteľských baleniach (PET fľaše a pod.) z obchodnej siete. Úžitkovú vodu budú mať zamestnanci pracujúci v lome k dispozícii (dovoz cisternou). Mobilná drviaca a triediaca linka, používaná na úpravu vydobytého kameňa je vybavená z výroby vlastným skrúpacím zariadením. Tým sa eliminuje vznik prašnosti pri prevádzke linky.

Energetické zdroje:

Lom v dobývacom priestore Okružná – Borovník nie je elektrifikovaný. Potrebná elektrická energia bude zabezpečovaná diesel-elektrickými agregátmi. V budúcnosti sa nevylučuje napojenie lomu na distribučnú sieť vysokého napätia.

Dopravná infraštruktúra:

Prístup k hodnotenému územiu je zabezpečený prostredníctvom obslužnej komunikácie v smere od obce Lipníky, ktorá sa v predmetnej obci napája na cestu I/18. Dĺžka trasy prístupovej komunikácie od obce Lipníky do areálu lomu je približne 5,5 km. Doprava hotových výrobkov (jednotlivých frakcií kameniva) sa realizuje nákladnými automobilmi zákazníkov. Intenzita dopravy mimo intravilán obce bude závisieť od odbytu, ktorý je medzioročne veľmi premenlivý. Maximum dopravného zaťaženia sa predpokladá v období výstavby úseku R4 Lipníky – Kapušany a privádzača pripojeného do križovatky ciest I/18 a I/21. Rýchlostná cesta je navrhovaná ako štvorpruhová cesta v plnom profile. Dĺžka trasy uvedeného úseku je 3540 m. Na danom úseku je navrhovaných 10 mostných objektov (z toho 5 na rýchlostnej ceste) a dve mimoúrovňové križovatky. Navrhovaný privádzač Lipníky privádza na navrhovanú rýchlostnú cestu dopravu z križovatky ciest I/18 a I/21 situovanej východne od obce Lipníky, Technologickú dopravu zabezpečujú nákladné automobily, ktorými sa prepravuje rozpojený nerast z miesta jeho nakládky z rozvalov vytvorených trhacími prácami, na miesta jeho vykládky do násypky technologickej linky na úpravu suroviny.

Nároky na pracovné sily:

Predpokladáme, že pri prevádzke lomu s projektovanou kapacitou ťažby 450 000 t (len v období plánovanej výstavby úseku rýchlostnej komunikácie R4 Lipníky - Kapušany) bude prevádzka v lome dvojzmenná, realizovaná len v pracovných dňoch. Predpokladaný počet zamestnancov je na úrovni 10-15 pracovníkov. Výrobné stredisko bude zabezpečená príslušnými typizovanými a certifikovanými dobývacími a nakladacími strojmi, dopravnými zariadeniami a technickými zariadeniami, aby bola plynulo zabezpečená banská činnosť. Typy týchto zariadení budú presne špecifikované v príslušnej prevádzkovej dokumentácii. Prípadná inovácia dobývacích a nakladacích strojov, dopravných a technických zariadení, príp. ich presun v rámci ťažobnej organizácie bude presne špecifikovaná v príslušnej prevádzkovej dokumentácii. Používané typy strojných zariadení a mechanizmov sa môžu počas dobývania obmieňať vplyvom technologického pokroku, záujmov ťažobnej organizácie a pod.. Úprava a zušľachtovanie dobývanej horniny - andezitu sa prevádzkuje s využitím mobilných drviacich a triediacich zariadení umiestnených v lome.

Príprava územia, terénne úpravy a vyvolané investície:

Časť plôch, ktoré sú situované v areáli lomu a už boli dotknuté vykonávaním banskej činnosti si bude vyžadovať odstránenie náletovej vegetácie. Lesné pozemky situované v území dobývacieho priestoru bude potrebné v teréne riadne vyznačiť a odlesnenie týchto pozemkov pre účely dobývania realizovať v dostatočnom predstihu pred postupom ťažobného frontu. Skrývku na ložisku tvoria hlinito-kamenité sutiny a lokálne, v obmedzenom množstve aj balvanité sute. Humusový horizont nie je vyvinutý. Priemerná hrúbka skrývky sa podľa pozorovania vo vrchných častiach ťažobných rezov, zárezov, odkopov a ciest pohybuje v rozmedzí od 0,5 – 1,5 m, v priemere 0,8 m. Podľa spracovaného výkazu skrývky nad blokmi zásob táto predstavuje 32 169 m³. Humusová skrývka sa nevykazuje.

4. Údaje o výstupoch**Zdroje znečistenia ovzdušia:**

Zdrojom znečistenia ovzdušia v dotknutom území bude povrchová ťažba stavebného kameňa, úprava a zušľachtovanie wydobytej horniny na technologickej linke, skládkovanie ako aj doprava suroviny a výrobku. Určujúcou látkou znečisťujúcou ovzdušie sú tuhé znečisťujúce látky (TZL) – suspendované časti PM₁₀. Zvýšenú prašnosť možno v kameňolome očakávať za suchého počasia najmä pri manipulácii, na skládkach, v priestoroch expedície a na príjazdovej ceste. Na minimalizovanie, prípadne eliminovanie prašnosti nie sú v súčasnosti v lome realizované žiadne opatrenia. Areál lomu je v dostatočnej vzdialenosti od najbližšie situovanej obytnej zástavby (Okružná cca 2 km, Spišská Poruba cca 2,6 km, Pavlovce cca 2,6 km a Lipníky cca 3,7 km vzdušnou čiarou). Vznikajúca prašnosť v dotknutom území je znižovaná prirodzeným spôsobom – odvetrávaním, ktoré umožňujú morfológické podmienky lomu i jeho blízko priľahlého okolia. V prípade potreby je možné zabezpečiť

znižovanie prašnosti v hodnotenom území vodným skrúpaním pracovných plošín a dopravných ciest, ktoré by spôsobovali nadmernú prašnosť. Faktorom napomáhajúcimi k znižovaniu prašnosti v okolí je aj prirodzená vegetačná bariéra lesných porastov. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, predstavujú povrchová ťažba stavebného kameňa, úprava a zušľachtovanie vydobytých nerastov stredný zdroj znečistenia ovzdušia kategórie: 3.10 Kameňolomy a súvisiace spracovanie kameňa.

Odpadové vody:

Pri navrhovanej činnosti budú vznikať len odpadové vody zo zrážkovej činnosti. Napadané atmosférické zrážky môžu z pracovných plošín rezov prenikať do hlbších častí horninového masívu alebo odtekať po povrchu pracovných plošín prirodzeným spôsobom do nižšie položených častí územia. Prípadné bariny, ktoré môžu vznikať po výdatných atmosférických zrážkach v niektorých miestach priehlbín na pracovných plošinách, budú odvodňované jednak prirodzeným spôsobom (sklon pracovnej plošiny, postupný prienik vôd do nižších častí horninového masívu, odparovanie) a jednak podľa potreby zarovnávaním nerovností na povrchu pracovnej plošiny. Ložisko má vo všeobecnosti jednoduché hydrogeologické pomery, pričom ťažobná báza ložiska je nad priebehom miestnej eróznej bázy. Horninový masív ložiskového telesa nie je zavodnený – nenachádzajú sa v ňom žiadne vodné zdroje a nepredpokladá sa v ňom ani kavernózna akumulácia vôd. V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa nepredpokladá ovplyvnenie prúdenia a režimu povrchových ani podzemných vôd v širšom dotknutom území a nepredpokladá sa ani zmena ich kvality.

Odpady:

Skrývka zemín a hornín z odkryvu povrchu ložiska predstavuje materiál, ktorý bude v priestore ložiska dočasne uložený a využitý v etape rekultivácie vydobytých priestorov (prípadne môže byť určený na predaj). Skrývkové materiály nemajú charakter odpadov. Menšie množstvá technologických odpadov vzniknú v súvislosti s údržbou technologických resp. dopravných zariadení a v administratívno-sociálnej časti bude vznikať zmesový komunálny odpad. Skrývka sa dočasne uloží na ploche pre daný účel určenej v hodnotenom území. Následne bude využitá pri realizácii lomu a rekultivácii lomu po ukončení ťažby. Nebezpečné odpady sa ukládajú na zhromaždisko nebezpečných odpadov v súlade s príslušným predpisom. Jeho zneškodňovanie resp. zhodnocovanie sa realizuje prostredníctvom oprávnenej organizácie. Komunálny odpad vyváža oprávnená organizácia na najbližšiu skládku.

Hluk a vibrácie

Výraznejší akustický dopad a vibrácie vznikajú epizodicky najmä v súvislosti s prípravou rúbaniny (dobývanie pomocou trhacích prác veľkého rozsahu v zmysle schváleného technologického postupu trhacích prác), pri príprave suroviny pomocou sekundárneho rozpojovania nadmerných kusov horniny (trhacie práce malého rozsahu sa realizujú priemerne raz za mesiac, strojné – mechanické rozpojovanie). Počas bežnej prevádzky produkujú hluk a vibrácie technologické ťažobné, výrobné a manipulačné mechanizmy a nákladná doprava. Na základe analógie sa hladina hluku ťažobného zariadenia, dopravníkov a ďalších technologických jednotiek úpravy odhaduje na 85 až 90 dB. S ohľadom na vzdialenosť, konfiguráciu terénu, útlmový účinok bariér, sa nepredpokladá negatívne akustické pôsobenie prevádzky na najbližšie obytné zóny (Okružná cca 2 km, Spišská Poruba cca 2,6 km, Pavlovce cca 2,6 km a Lipníky cca 3,7 km vzdušnou čiarou). Očakávaný vzostup intenzity dopravy v prípade dosiahnutia maximálnych plánovaných ťažobných a výrobných kapacít bude výrazný. Z dôvodu, že je uvedený nárast intenzity „viazaný“ na výstavbu úseku R4 Lipníky – Kapušany, ktorého trasa (privádzač Lipníky) je situovaná južne od zastavaného územia obce Lipníky (do priestoru medzi lomom a obcou), predpokladáme, že trasovanie dopravy pre účely stavby bude mimo zastavané územie.

Žiarenie a fyzikálne polia:

Činnosti súvisiace s ťažbou stavebného kameňa nemajú žiadny súvis s produkciou žiarenia a iných fyzikálnych polí.

Teplo, zápach, iné výstupy:

Zdrojom zápachu v kameňolome môžu byť exhaláty z nákladnej dopravy. Pri realizácii trhacích prác vzniknú plynne splodiny odpáleného streliva, ich množstvo je však zanedbateľné a časovo obmedzené

na dobu bezprostredne po výbuchu. S navrhovanou činnosťou nie je spojená produkcia tepla a iných výstupov.

5. Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva a ovplyvňovanie pohody života

Navrhovaná činnosť predstavuje obnovenie intenzívnej ťažby stavebného kameňa v ložisku Okružná – Borovník. Napriek skutočnosti, že lokalita ložiska je situovaná v katastrálnom území Okružná, realizáciou navrhovanej činnosti bude viacej dotknutá obec Lipníky, cez ktorej zastavané územie je lom dopravne napojený na cestu I/18. Identifikované negatívne vplyvy, ktoré by mohli teoreticky ovplyvniť zdravie, kvalitu a pohodu obyvateľov dotknutých obcí súvisia najmä s hlukom, vibráciami a prašnosťou z prevádzky kameňolomu. Tieto vplyvy sú do značnej miery minimalizované situovaním lomu voči sídlam (dostatočná vzdialenosť, lesná krajina, ...) a tak nepredpokladáme významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na zdravotný stav obyvateľov širšieho dotknutého územia. Navrhované zabezpečenie ťažby v dobývacom priestore Okružná – Borovník reflektuje potenciálne odbytové možnosti stavebného kameniva vznikajúce v súvislosti s ohlásenou výstavbou úseku rýchlostnej cesty R4 Lipníky – Kapušany. Práve v čase výstavby tohto úseku sa očakáva naplnenie maximálnych navrhovaných ročných ťažieb (na úrovni 450 000 t/rok). Mimo obdobie uvedenej investície sú reálne odbytové možnosti oveľa nižšie.

Predpokladané výrazné navýšenie ťažby v období výstavby rýchlostnej cesty výrazne navýši aj intenzitu dopravy na prístupovej komunikácii k lomu. Teoreticky je možné stanoviť pre navrhovanú kapacitu ťažby 450 000 t/rok počet vývozov pri priemernej nákladke 24 t/nákladné auto, 220 prevádzkových dní (cca 2200 prevádzkových hodinách v roku) na približne 82 nákladných áut za pracovný (prevádzkový) deň. Pre ilustráciu uvádzame príklad očakávaného dopravného zaťaženia územia pri uvažovanej ťažbe na úrovni 50 000 t/rok. Za identických podmienok, ako sú uvádzané v predchádzajúcom texte by bola doprava na úrovni 9 áut/pracovný deň. Najvyššia predpokladaná intenzita ťažby bude v období výstavby úseku R4 Lipníky – Kapušany. Z hľadiska vplyvov vyvolaných navýšením intenzity dopravy zohráva významnú úlohu fakt, že súčasťou stavby rýchlostnej cesty R4 v úseku Lipníky – Kapušany je aj privádzač Lipníky, ktorý je trasovaný v priestore medzi zastavaným územím obce Lipníky a kameňolom, čo umožňuje nákladnej doprave priamy prístup na lokalitu stavby bez prejazdu obcou (zastavaným územím). Tým bude vylúčený zásadný negatívny vplyv na pohodu, kvalitu života a zdravie obyvateľov súvisiaci s navrhovanou činnosťou.

6. Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia vrátane ovplyvňovania biodiverzity

Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nachádza v Chránenom vtáčom území Slanské vrchy (SKCHVU025), ktoré bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, d'atľa bieločrptého, d'atľa prostredného, sovy dlhochvostej, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrptého, strakoša červenochrptého, orla skalného, lelka lesného, škovránka stromového, jariabka hôrneho, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, krutihlava hnedého, muchára sivého, hrdličky poľnej, pŕhľaviara čiernohlavého, chriašteľa poľného, žlny sivej a d'atľa čierneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Vo vzdialenosti 1,2 km sa nachádza v blízkosti sa nachádzajú prírodná pamiatka Zárez Stravného potoka a 1,5 km od ložiska sa nachádza prírodná rezervácia Dubová hora. Z prvkov ÚSES sa v blízkosti navrhovanej činnosti nachádzajú nadregionálne biocentrum NRBC-4 Kokošovská dubina, regionálne biocentrum RBc-5 Pavlovce – Tajch a regionálny biokoridor RBk-22 Lysá hora – Pavlovce – Tajch. V južnej okrajovej časti ložiska andezitu ŠOP SR eviduje lesný biotop európskeho významu 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy.

Keďže ložisko andezitu Okružná – Borovník sa nachádza v Chránenom vtáčom území Slanské vrchy (SKCHVU025), môže dôjsť k ovplyvneniu druhov, ktoré sú predmetom ochrany, alebo ich potravných a hniezdných biotopov, nie je možné vylúčiť pravdepodobnosť významného vplyvu navrhovanej

činnosti na dotknuté chránené vtáčie územie, a preto navrhovaná činnosť podlieha primeranému hodnoteniu vplyvov na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. V zámere nie sú identifikované vplyvy navrhovanej činnosti na faunu, flóru a predmety ochrany územia patriaceho do európskej sústavy chránených území Natura 2000

Územia ochrany prírody a krajiny situované v širšom okolí dotknutého územia (cca 1,3 km východne od dobývacieho priestoru sa nachádza prírodná pamiatka Zárez Stravného potoka, cca 1,5 km juhozápadne sa nachádza prírodná rezervácia Dubová hora, južne vo vzdialenosti približne 3,3 km sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0932 Šimonka) nebudú v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti významne negatívne ovplyvnené. Dotknuté územie sa nenachádza ani nezasahuje do ochranných pásiem vodárenských zdrojov situovaných mimo lokalitu výstavby.

7. Riziko nehôd s prihliadnutím na použité látky a technológie, ako aj ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov by malo byť eliminované riziko navrhovanej činnosti počas jej prípravy aj prevádzky. Potenciálne riziká poškodenia, alebo ohrozenia životného prostredia môžu vzniknúť v dôsledku nasledovných príčin:

- zlyhanie technických opatrení (havárie na stavebných ťažobných mechanizmoch, mechanizmoch úpravy a dopravných prostriedkoch) zlyhanie ľudského faktora (nedodržanie pracovnej alebo technologickej disciplíny pri prevádzke, ...), Ložisko andezitu Okružná – Borovník
- vandalizmus, vlámání a krádeže,
- vonkajšie vplyvy (neovplyvniteľné udalosti – finančný krach prevádzkovateľa, ...),
- prírodné sily (prívalové dažde, povodne, úder blesku, zemetrasenie, ...).

Nehody môžu mať tieto následky:

- kontaminácia horninového prostredia a podzemnej vody
- požiar,
- škody na majetku,
- poškodenie zdravia alebo smrť pracovníkov

Väčšina rizík je však na úrovni pracovnej disciplíny a dodržiavania bezpečnostných zásad (v pracovnom procese), takže prevenciou je predovšetkým osobná úroveň vzdelania a miera zodpovednosti a spôsobilosti vykonávať danú činnosť. Vo všeobecnosti preventívnym opatrením k nepredvídaným situáciám a haváriám je vypracovanie havarijných plánov a manipulačných poriadkov a riadne zaškolenie pracovníkov.

III. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti

1. Súčasný stav využitia územia

Banská činnosť bola na území dobývacieho priestoru Okružná – Borovník vykonávaná s rôznou intenzitou približne 70 rokov (od roku 1954). V posledných cca desiatich rokoch sa jednalo o ťažbu sporadickú. V súčasnosti nie je na ložisku vykonávaná banská činnosť.

2. Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Ochrana a využitie nerastného bohatstva v Slovenskej republike je predmetom úpravy zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (banský zákon). Banský zákon upravuje aj určovanie, zmeny a zrušovanie dobývacích priestorov.

Dobývací priestor je administratívna hranica stanovená pre ťažbu nerastov na povrchu alebo v podzemí a určuje sa na dobývanie výhradného ložiska určitého nerastu alebo skupiny nerastov na základe výsledkov geologického prieskumu ložiska podľa rozsahu, uloženia, tvaru a hrúbky výhradného ložiska so zreteľom na jeho zásoby a úložné pomery tak, aby ložisko mohlo byť racionálne vydobyté.

Vymedzenie dobývacieho priestoru a jeho hraníc slúži na ochranu ložiska pred inou činnosťou v prospech budúcej ťažby. Pri určení dobývacieho priestoru sa vychádza z určeného chráneného ložiskového územia, ktorého určenie predchádza určeniu dobývacieho priestoru a musí sa prihliadnuť aj na dobývanie susedných ložísk.

Dobývací priestor Okružná – Borovník je evidovaný v rámci Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja a Územného plánu obce Okružná v znení neskorších zmien a doplnkov.

3. Relatívny dostatok, kvalita a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti a v horninovom prostredí

Súčasná krajinná štruktúra zobrazuje rozmiestnenie jednotlivých prvkov v krajine.

Ako sme už viackrát spomínali, dobývací priestor Okružná – Borovník je situovaný v severnej časti komplexu Slanských vrchov.

Územie je situované v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zástavby (Okružná cca 2 km, Spišská Poruba cca 2,6 km, Pavlovce cca 2,6 km a Lipníky cca 3,7 km vzdušnou čiarou).

V hodnotenom území a jeho okolí môžeme teda identifikovať predovšetkým krajinotvorné prvky, ktoré majú charakter lesohospodárskych komplexov, vodné toky a prvky dopravnej infraštruktúry (lesné cesty a nadradený komunikačný systém).

Severný výbežok Slanských vrchov, v ktorom je situovaný aj dobývací priestor Okružná – Borovník je zo západnej strany vymedzený údolím potoka Sekčov a zo severnej strany potokom Ladianka.

V údoliach spomenutých vodných tokov a ich prítokov je koncentrovaná zástavba sídiel (priaznivé životné podmienky).

Dopravne je lom prístupný obsluhovou komunikáciou z obce Lipníky, ktorá sa nachádza severne od lokality lomu vo vzdialenosti cca 3,7 km (samotná dĺžka prístupovej komunikácie je približne 5,5 km). Pôvodná krajinná scenéria lokality Borovník už bola lokálne narušená odlesnením a vznikom ťažobného priestoru a lomových stien. Vizuálny význam kameňolomu, ako zložky štruktúry krajiny, vyplýva z jeho tvaru, veľkosti, pozície v reliéfe a vzdialenosti od pozorovateľa. Zníženie estetického vnímania krajiny je však viazané na pomerne obmedzený a málo frekventovaný priestor. Spôsob otvorenia lomu a prítomnosť bariér čiastočne zmierňuje jeho vizuálne vnímanie, scenéria lomu je intenzívnejšie vnímaná iba z jeho bližšieho okolia.

Odtáženie časti masívu v dobývacom priestore Okružná – Borovník bude znamenať nezvratnú zmenu reliéfu. Vplyvy na horninové prostredie a nerastné suroviny sa prejavujú v úbytku horninového podkladu a zásob.

Projektovaný ročný úbytok zásob predstavuje množstvo do 170 000 m³, čiže 450 000 t pri objemovej hmotnosti 2,64 t/m³.

Pri uvedenej ročnej ťažbe by boli voľné zásoby ložiska vydobyté za obdobie cca 8 rokov. Predpokladáme, že skutočný ročný úbytok zásob bude nižší a bude závisieť od odbytových podmienok v priebehu vykonávania banskej činnosti.

Počas ťažebných prác bude dochádzať k narušeniu horninového prostredia. Potenciálne prichádzajú do úvahy rúťivé pohyby s odvalovým rútením, opadávaním úlomkov a zasýpanie. Základnými predpokladmi rozvoja takýchto druhov svahových pohybov je stav horninového masívu a samotná ťažba suroviny sprevádzaná ťažacími prácami spojených s rozvoľňovaním horninového masívu. Na základe preukázaných fyzikálno-mechanických vlastností bude vypočítaný sklon stabilného svahu lomu. Z hľadiska bezpečnosti sú sklony lomových stien počas dobývania udržiavané v rozsahu 75 - 80° (záverný sklon rezu 70°) a s výškou 15 m (len výška rezu E 690 je max. 20 m).

IV. Význam a vlastnosti očakávaných vplyvov

Vplyvy na reliéf a horninové prostredie

Odt'azenie časti masívu v dobývacom priestore Okružná – Borovník bude znamenať nezvratnú zmenu reliéfu.

Vplyvy na horninové prostredie a nerastné suroviny sa prejavia v úbytku horninového podkladu a zásob. Podľa výkazu o stave a zmenách zásob výhradného ložiska Okružná za rok 2023 je stav zásob k 1.1.2024 nasledovný:

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-2: 685,66 tis. m³

Bilančné zásoby voľné, kategória Z-3: 528,00 tis. m³

Zásoby voľné spolu: 1 213,00 tis. m³

Projektovaný ročný úbytok zásob predstavuje množstvo do 170 000 m³ , čiže 450 000 t pri objemovej hmotnosti 2,64 t/m³ .

Pri uvedenej ročnej ťažbe by boli voľné zásoby ložiska vydobyté za obdobie cca 8 rokov. Predpokladáme, že skutočný ročný úbytok zásob bude nižší a bude závisieť od odbytových podmienok v priebehu vykonávania banskej činnosti. Počas trhacích prác bude dochádzať k narušeniu horninového prostredia. Potenciálne prichádzajú do úvahy rúťivé pohyby s odvalovým rútením, opadávaním úlomkov a zasýpanie.

Základnými predpokladmi rozvoja takýchto druhov svahových pohybov je stav horninového masívu a samotná ťažba suroviny sprevádzaná trhacími prácami spojených s rozvoľňovaním horninového masívu.

Na základe preukázaných fyzikálno-mechanických vlastností bude vypočítaný sklon stabilného svahu lomu. Z hľadiska bezpečnosti sú sklony lomových stien počas dobývania udržiavané v rozsahu 75 - 80° (záverný sklon rezu 70°) a s výškou 15 m (len výška rezu E 690 je max. 20 m). V prípade havarijného úniku prevádzkových kvapalín stavebných zariadení a mechanizmov (pohonné látky, oleje a pod.) resp. iných škodlivých látok, ktoré by neboli odstránené, by mohlo dôjsť k vymytiu znečisťujúcich látok do horninového prostredia a do podzemnej vody. Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a mechanizmov, bude riziko možnej kontaminácie horninového prostredia a podzemných vôd počas prevádzky eliminované.

Prípadný únik látok ropného charakteru, resp. iných nebezpečných látok pri prevádzke možno odstrániť použitím sorpčných prostriedkov.

Tieto vplyvy, ktoré môžu ohroziť horninové prostredie možno hodnotiť ako nevýznamné. V časovom odstupe po ukončení ťažby sa bude miesto dobývania postupne rekultivovať podľa pripraveného plánu rekultivácie.

Na základe uvedených skutočností hodnotíme vplyv na horninové prostredie za významný (najmä z dôvodu odstránenia – vyťaženia výrazného objemu horninového prostredia), avšak s ohľadom na vymedzený dobývací priestor a chránené ložiskové územie, ktoré vymedzujú funkčné využitie tohto územia za akceptovateľný.

Vplyvy na vodné pomery

V území dobývacieho priestoru Okružná – Borovník sa nenachádzajú prirodzené povrchové vody. Oblasť dobývacieho priestoru Okružná – Borovník sa nachádza na styku povodí Okružnianskeho a Porubského potoka (číslo povodia 4-32-04-113), potoka Ladianka (číslo povodia 4-32-04-108), ktoré prináležia do povodia Hornádu. Územie situované východne od dotknutého územia prináleží do povodia Medzianskeho potoka (číslo povodia 4-30-09-125), ktorý patrí do povodia Bodrogu. Na základe vymedzenia útvarov podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES zasahuje územie dobývacieho priestoru do útvaru SK200540FP Puklinové a medzizrnové podzemné vody neovulkanitov Slanských vrchov čiastkového povodia Hornádu (plocha 310,556 km²).

Na území dobývacieho priestoru sa nenachádzajú vodárenské zdroje a zdroje prírodných liečivých a minerálnych vôd.

Realizáciou navrhovanej zmeny činnosti nedôjde k významnej zmene hydrologických a hydrogeologických pomerov dotknutého územia a jeho okolia. V štandardných prevádzkových podmienkach ťažby nedochádza ku kontaminácii podzemných vôd. Pri ťažbe a technológii úpravy

nedochádza k odberu vôd z tokov ani k vypúšťaniu odpadových vôd do vodných tokov, na základe čoho možno konštatovať, že banskou činnosťou nedochádza k ovplyvneniu množstva a kvality povrchových a podzemných vôd.

Riziko kontaminácie podzemnej a povrchovej vody existuje v súvislosti s možnosťou vzniku neštandardných situácií počas prevádzky.

Zaistením dobrého technického stavu prevádzkových zariadení a mechanizmov (nákladné autá, bagre, drviče ...) bude riziko možnej kontaminácie povrchovej a podzemnej vody počas prevádzky eliminované. Prípadný únik nebezpečných látok možno odstrániť použitím sorpčných prostriedkov. Na základe uvedených skutočností sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na kvalitu ani kvantitu podzemných a povrchových vôd.

Vplyvy na ovzdušie a klimatické pomery

V etape realizácie prípravných prác súvisiacich s odstraňovaním vegetačného krytu a pôdneho horizontu, môže dôjsť k lokálnemu krátkodobému zvýšeniu koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší. Zdrojmi znečisťovania budú dopravné a ťažké stavebné mechanizmy (mobilné zdroje znečisťovania) a odkrytá plocha (plošné zdroje znečisťovania), najmä pri nepriaznivých klimatických podmienkach (dlhodobé sucho, silný vietor).

Významným zdrojom znečisťovania ovzdušia dotknutého územia bude samotná prevádzka lomu navrhovaného v hraniciach dobývacieho priestoru.

Vysoká prašnosť je spojená so všetkými činnosťami (odstrely, drvenie, transport, triedenie, skladovanie), z tohto dôvodu je prevádzka v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, kategorizovaná ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia (kategória 3.10 Kameňolomy a súvisiace spracovanie kameňa), pričom určujúcou znečisťujúcou látkou sú tuhé znečisťujúce látky.

Vírenie prachu bude vzhľadom na objemovú hmotnosť kamenného prachu obmedzené predovšetkým na vlastnú plochu kameňolomu, prípadne na jeho najbližšie okolie. Podľa skúseností s prevádzkou sa prach nešíri do väčšej vzdialenosti.

Významná časť emisií bude tvorená ako sekundárna prašnosť vznikajúca pohybom vozidiel a prácou iných mechanizmov (drviče, granulátor, triediče) v rámci lomu, predovšetkým v dlhšie trvajúcich bezzrážkových obdobiach.

Z hľadiska ochrany ovzdušia sa odporúča zabezpečiť najmä v extrémnych prípadoch kropenie prístupových ciest a manipulačných plôch. K emisiám prachu dochádza krátkodobo aj pri clonových odstreloch v lome a pri ťhacích prácach malého rozsahu.

S ohľadom na predpokladanú frekvenciu výkonu ťhacích prác nepovažujeme vplyv odstrelov na kvalitu ovzdušia za významný.

V najbližšie situovaných obciach sa dôsledok takejto činnosti neprejaví. S ohľadom na skutočnosť, že technologické zázemie kameňolomu bolo v priebehu posledných rokov z lokality odstránené, je potrebné v lokalite zabezpečiť potrebné vybavenie pre úpravu vyťaženej suroviny.

Výrobné stredisko bude zabezpečené príslušnými typizovanými a certifikovanými dobývacími a nakladacími strojmi, dopravnými zariadeniami a technickými zariadeniami, aby bola plynulo zabezpečená banská činnosť.

Vzhľadom na skutočnosť, že ložisko andezitu Okružná – Borovník už bolo prevádzkované, navrhovaná činnosť nepredstavuje nový zdroj znečistenia ovzdušia.

Vplyvy navrhovanej činnosti na ovzdušie môžeme charakterizovať ako významné, priestorovo „viazané“ na lokalitu ťažby a úpravy vyťaženej suroviny, prípadne na koridor prístupovej trasy.

S ohľadom na charakter navrhovanej činnosti bude vo vzťahu ku kvalite ovzdušia významná produkcia tuhých znečisťujúcich látok (prašnosť), ktorú je možné v prípade potreby minimalizovať súborom vhodných technických opatrení.

Vplyvy na klimatické pomery:

Plochy bez vegetácie odlišne absorbujú a odrážajú slnečné žiarenie v porovnaní s povrchom porasteným lesnou vegetáciou. Preto na odkrytých plochách a v kontaktnej zóne sa v ročnom chode meteorologických prvkov, najmä teplôt, budú prejavovať väčšie výkyvy než je tomu u plôch s vegetačným krytom. Vplyv je resp. bude lokálny a bude sprevádzať celé obdobie prevádzky. Nápravné opatrenia budú vykonané až v procese rekultivácie. V regionálnom meradle je vplyv navrhovanej činnosti na klímu eliminovaný veľkoplošným zastúpením lesných porastov v okolí.

Na základe uvedených skutočností sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na miestnu klímu.

Vplyvy na pôdu

Hodnotené územie a jeho okolie je charakteristické výskytom kambizemí modálnych (kultizemných) vyvinutých prevažne zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu.

Pôdny kryt bol už v častiach dobývacieho priestoru ovplyvnených ťažobnými aktivitami v minulosti odstránený, prípadne degradovaný.

Zabezpečeniu ťažby v lome bude predchádzať odstránenie vrchného pôdneho horizontu a vrchnej časti zvetralinového plášťa horniny na dotknutých parcelách.

Skrývkové práce, pokiaľ budú potrebné, budú vykonané v dostatočnom predstihu pred dobývacími prácami, a to s predstihom minimálne 20 m.

Skrývka o priemernej mocnosti 0,8 m (mocnosť skrývky sa pohybuje od cca 0,5 do 1,5 m) bude deponovaná na dočasnej depónii skrývky v určenej ploche v rámci DP.

Pred vykonaním skrývkových prác bude potrebné odstrániť lesné porasty na miestach, kde sa v súčasnosti vyskytujú. Potenciálne riziká súvisiace s možnosťou kontaminácie pôdneho prostredia v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti sú pre etapu prevádzky identické ako pri horninovom prostredí.

Na základe uvedených skutočností hodnotíme vplyv na pôdu ako významný, avšak s ohľadom na charakter navrhovanej činnosti nevyhnutný.

Vplyvy na faunu a flóru

Vplyv navrhovanej činnosti (ťažba, doprava, spracovanie) bude zasahovať do viacerých oblastí života fauny a flóry.

Vplyvy budú spojené najmä s odstránením náletových drevín a vegetačného krytu, čo bude mať za následok likvidáciu stanovišť, hniezdísk, zimovísk a potravných báz.

Ako sme už uviedli pri charakteristike prírodného prostredia dotknutého územia, v lokalite dobývacieho priestoru a v jeho okolí môžeme vo vzťahu k vegetácii identifikovať 3 základné skupiny plôch: 1) plochy bez vegetácie ovplyvnené ťažbou (územia ovplyvnené ťažbou, lokality bez alebo s minimálnym pôdnym a vegetačným krytom), 2) plochy s rudérálnou a náletovou vegetáciou (územia ovplyvnené ťažbou, dlhšiu dobu nevyužívané, na ktorých sa dokázala uchýtiť vegetácia), 3) plochy stromovej vegetácie charakteru lesných porastov (nelesné pozemky v rámci dobývacieho priestoru so súvislou stromovou vegetáciou, širšie okolie dobývacieho priestoru je tvorené lesnými komplexami hospodárskych lesov LHC Hanušovce).

Lesné komplexy majú charakter prírodných resp. poloprírodných ekosystémov narušených do miery intenzity vykonávania lesohospodárskych aktivít a prejavov ich sprievodných negatívnych javov.

Z dôvodu predpokladaného záberu (využitia) celého dobývacieho priestoru bude potrebné odstrániť dotknuté porasty stromovej vegetácie.

Prevažná väčšina lesných porastov v areáli dobývacieho priestoru je situovaná na „nelesných pozemkoch“ (zastavané polochy a nádvorie, ostatné plochy), malá časť na JV okraji zasahuje do lesného pozemku (v tejto časti bude potrebné výrub koordinovať s obhospodarovateľom lesov v LHC Hanušovce).

Následkom ťažobnej činnosti, prevozom a spracovaním vyťaženej horniny na technologickú linku bude dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia najmä zvýšenou prašnosťou ako aj výfukovými plynmi z automobilov a ťažkých mechanizmov.

Plynné imisie pôsobia na rastliny jednak tým, že vnikajú do rastlinných pletív a negatívne ovplyvňujú metabolické procesy a zároveň prostredníctvom pôdneho substrátu, odkiaľ ich rastliny prijímajú koreňovým systémom.

Prach pôsobí na rastliny fyzikálne – usadzuje sa na povrchu listov a tým sa pokrývajú alebo upchávajú prieduchy.

Mechanicky zabráňuje výmene plynov v listoch, obmedzuje transpiráciu, fotosyntézu, a dýchanie. Ide o vplyv počas celej prevádzky.

Priestor lomu je situovaný v severnej časti komplexu listnatých lesov Slanských vrchov, čomu zodpovedá potenciálny výskyt živočíšnych druhov v dotknutom území a v jeho okolí. Predovšetkým v lesných komplexoch môžu byť prítomné rôzne druhy živočíchov, pre ktoré je typické dané prostredie.

Dobývací priestor a podstatná časť prístupovej komunikácie od obce Lipníky sú situované na území chráneného vtáčieho územia SKCHVU025 Slanské vrchy (vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 193/2010 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Slanské vrchy).

Dostatok lesných komplexov s lúkami, poliami a pasienkami má za následok, že sa v chránenom území nachádzajú druhy viazané hniezdením na lesné biotopy a potravným teritóriom na ich široké okraje a otvorenú krajinu.

Typickými predstaviteľmi Slanských vrchov sú orol kráľovský (*Aquila heliaca*), výr skalný (*Bubo bubo*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) a bocian čierny (*Ciconia nigra*).

Likvidáciou náletových drevín a lesných porastov v území dobývacieho priestoru bude mať za následok likvidáciu biotopov, ktoré osídľujú rôzne skupiny živočíchov. Väčšina z nich sa prirodzeným spôsobom presunie do bezprostrednej blízkosti alebo väčšej vzdialenosti (ekologicky náročnejšie druhy) na stanovištia ekologicky podobné.

Zhrňaním skrývky v novom ťažobnom priestore môže dôjsť k priamej likvidácii živočíchov obývajúcich povrchové vrstvy pôdneho krytu a pôdneho hmyzu.

Vytvorením a prevádzkou lomu dôjde aj k vytvoreniu migračných bariér pre faunu. Na bezprostredné okolie lomu bude vplývať najmä hluk a prašnosť vyvolaná ťažbou.

Dôjde teda k zníženiu ekologickej kvality okolitých habitatov pre živočíchy.

Zvýšená hlučnosť a prašnosť počas prevádzky spojená so zvýšeným pohybom, koncentráciou činností a technických zariadení bude mať negatívny vplyv najmä v čase hniezdenia a vyvážania mladých.

Po skončení ťažby v krajine vzniknú nové biotopy typu skalných stien, ktoré budú vhodnými stanovišťami pre osídlenie vzácnymi živočíšnymi druhmi.

Vplyvy na rastlinstvo a živočíšstvo v dôsledku ťažby stavebného kameňa sa v lokalite prejavovali už počas predchádzajúcej ťažby, ich rozsah a intenzitu s ohľadom na navrhovanú činnosť bude možné podrobnejšie vyhodnotiť až po vykonaní prieskumov.

Vplyvy na krajinu

Súčasná krajinná štruktúra zobrazuje rozmiestnenie jednotlivých prvkov v krajine.

Ako sme už viackrát spomínali, dobývací priestor Okružná – Borovník je situovaný v severnej časti komplexu Slanských vrchov. Územie je situované v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zástavby (Okružná cca 2 km, Spišská Poruba cca 2,6 km, Pavlovce cca 2,6 km a Lipníky cca 3,7 km vzdušnou čiarou).

V hodnotenom území a jeho okolí môžeme teda identifikovať predovšetkým krajinotvorné prvky, ktoré majú charakter lesohospodárskych komplexov, vodné toky a prvky dopravnej infraštruktúry (lesné cesty a nadradený komunikačný systém).

Severný výbežok Slanských vrchov, v ktorom je situovaný aj dobývací priestor Okružná – Borovník je zo západnej strany vymedzený údolím potoka Sekčov a zo severnej strany potokom Ladianka.

V údoliach spomenutých vodných tokov a ich prítokov je koncentrovaná zástavba sídiel (priaznivé životné podmienky).

Dopravne je lom sprístupnený obslužnou komunikáciou z obce Lipníky, ktorá sa nachádza severne od lokality lomu vo vzdialenosti cca 3,7 km (samotná dĺžka prístupovej komunikácie je približne 5,5 km). Pôvodná krajinná scenéria lokality Borovník už bola lokálne narušená odlesnením a vznikom ťažobného priestoru a lomových stien.

Vizuálny význam kameňolomu, ako zložky štruktúry krajiny, vyplýva z jeho tvaru, veľkosti, pozície v reliéfe a vzdialenosti od pozorovateľa.

Zníženie estetického vnímania krajinej scenérie je však viazané na pomerne obmedzený a málo frekventovaný priestor.

Spôsob otvorenia lomu a prítomnosť bariér čiastočne zmiernuje jeho vizuálne vnímanie, scenéria lomu je intenzívnejšie vnímaná iba z jeho bližšieho okolia.

Vizuálny vplyv lomu na krajinu možno sledovať aj z hľadiska štádií jeho vývoja.

Prvým štádiom je odstránenie vegetačnej pokrývky, tvorenej pôdnym horizontom – skrývka. Druhým štádiom je samotná ťažba hornín – deštruovanie foriem reliéfu vytváranie etáží vo svahu horninového masívu.

Tretím štádiom je opustenie horných ťažobných plošín, na ktorých možno pozorovať veľmi pomalú prirodzenú sukcesiu. Po vydobytí stavebného kameňa bude lom zlikvidovaný v zmysle požiadaviek §

32 zákona č. 44/1988 Z.z. o ochrane a využívaní nerastného bohatstva. Likvidácia lomu bude realizovaná formou technickej a biologickej rekultivácie, ktorá vráti plochu jej pôvodnému využitiu a po určitom období zahradí stopy po ťažobnej činnosti. Rekultiváciou lomu budú splnené aj požiadavky zákona o ochrane prírody a krajiny, podľa ktorého podnikatelia a právnické osoby, ktorý svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia, pričom sú povinní tieto opatrenia zahrnúť už do návrhu projektu, programov, plánov a ostatnej dokumentácie. Na základe uvedených skutočností môžeme vplyv na krajinnú štruktúru a scenériu hodnotiť ako trvalý a stredne významný.

Vplyvy na kultúru a pamiatky

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky situované v širšom okolí dotknutého územia.

Záverečné vyhodnotenie

OÚ Prešov v rámci zisťovacieho konania posúdil navrhovanú činnosť z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a úrovne spracovania zámeru. Na základe predloženého zámeru navrhovanej činnosti, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk, OÚ Prešov konštatuje, že navrhovaná činnosť predstavuje taký zásah do životného prostredia v oblasti dopravy a hlukového zaťaženia dotknutého územia, ktorý by mohol ohroziť životné prostredie, zdravie obyvateľov, ako aj pohodu a kvalitu ich života. Je tu predpoklad, že hluk (najmä z dopravy) vyprodukovaný v dôsledku činnosti sám o sebe môže prekročiť najvyššie prípustné hladiny hluku ustanovené osobitnými predpismi. Keďže ložisko andezitu Okružná – Borovník sa nachádza v Chránenom vtáčom území Slanské vrchy (SKCHVU025), môže dôjsť k ovplyvneniu druhov, ktoré sú predmetom ochrany, alebo ich potravných a hniezdnych biotopov a nie je možné vylúčiť pravdepodobnosť významného vplyvu navrhovanej činnosti na dotknuté chránené vtáčie územie, preto navrhovaná činnosť podlieha primeranému hodnoteniu vplyvov na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. V zámere nie sú identifikované vplyvy navrhovanej činnosti na faunu, flóru a predmety ochrany územia patriaceho do európskej sústavy chránených území Natura 2000. Samotný zámer konštatuje, že „ich rozsah a intenzita s ohľadom na navrhovanú činnosť bude možné podrobnejšie vyhodnotiť až po vykonaní prieskumov“. Spracovateľ zámeru predpokladá, že navrhovaná činnosť bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie, pričom podkladom pre hodnotenie vplyvov by mala byť realizácia potrebných prieskumov v území vrátane vypracovania primeraného hodnotenia. V tomto štádiu nie je preukázané, že navrhovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov ich ochrany,

OÚ Prešov na základe uvedených skutočností a ďalších informácií obsiahnutých v zámere, ako aj v stanoviskách zainteresovaných subjektov a z dôvodu, že nebola preukázaná vhodnosť lokality na ťažbu stavebného kameňa – andezitu, najmä z hľadiska vplyvu emisií, hluku, ovplyvnenia pohody a kvality života v dotknutých obciach, ako aj nepreukázania, že navrhovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na Chránené vtáčie územie Slanské vrchy (SKCHVU025) z hľadiska cieľov jeho ochrany, rozhodol, že navrhovaná činnosť bude posudzovaná podľa zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP. Pripomienky zo stanovísk zainteresovaných subjektov budú zohľadnené v rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a budú predmetom ďalšieho konania podľa § 30 a nasledujúcich ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP.

Prílohou záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania je určený rozsah hodnotenia podľa § 23 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP.

Upozornenie: Podľa § 29 ods. 15 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP dotknutá obec o záväznom stanovisku vydanom v zisťovacom konaní bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené a na úradnej tabuli obce.

Poučenie:

Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania môže podať odvolanie navrhovateľ, dotknutá verejnosť a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať.

Navrhovateľ a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, môžu podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania. Dotknutá verejnosť môže podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa zverejnenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania v centrálnom informačnom systéme. Odvolanie sa podáva na príslušnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Uplynutím lehoty na podanie odvolania nadobúda záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania právoplatnosť.

PaedDr. Miroslav Benko PhD., MBA, LL.M.
vedúci odboru

Doručí sa:

1. EUROVIA – Kameňolomy, s.r.o., Osloboditeľov 66, 040 17 Košice- Barca

Doručuje sa (elektronicky), na vedomie :

Dotknutá obec:

1. Obec Okružná, 082 12 Okružná 15

Povoľujúci orgán:

1. Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23, 040 01 Košice

Rezortný orgán:

1. Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44A, 827 15 Bratislava 212

Dotknutý orgán:

1. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, ŠVS, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
2. Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek ŠSOO, Nám.mieru 3, 080 01 Prešov
3. Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám.mieru 3, 080 01 Prešov
4. Okresný úrad , odbor pozemkový a lesný, Nám.mieru 3, 080 01 Prešov
5. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, Hollého 5, 080 01 Prešov
6. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, Požiarnická 1, 080 01 Prešov
7. Okresný úrad Prešov, Odbor krízového riadenia, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
8. Krajský pamiatkový úrad, Hlavná 115, 080 01 Prešov
9. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, OH, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
10. MŽP SR, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Nám. Ľ.Štúra 35/1, 812 35 Bratislava